

klart, som det vel egentlig har staaet det hele Folk klart, at den hidtidige diplomatiske Skole har spillet Fallit. Det er vel egentlig den Erkendelse, som man under Krigen har gjort over hele Verden, at det gammeldags Diplomati har spillet Fallit. Selv har vi jo gjort smertelige Erfaringer om vort diplomatiske Apparats Duelighed, saaledes at man nu fra alle Sider klart forstaar, hvor vigtigt det er, at der sker en fuldkommen Omskiftelse paa dette Punkt. Lad mig eksempelvis nævne, hvorledes en i øvrigt saa højt begavet Mand som den Mand, der i mange Tider var vor Gesandt i Berlin og endnu er det, Grev Moltke, aldrig nogen Sinde kom saa vidt, at han erkendte Tysklands sande Væsen. Han var en Repræsentant for den gamle diplomatiske Skole i Ordets egentlige Forstand, den Skole, der havde det Livssyn, som vi nu ønsker og haaber vil forsvinde fra dansk Diplomati, og som han betegner med det ene Ord: nøgtern. Jeg hørte med nogen Forfærdelse, at ogsaa den højtærede Udenrigsminister, hvis Tiltræden til Embedet jo skulde betyde i mange Henseender et principielt Brud med den tidligere diplomatiske Skole, i sin Tale i Fredericia eller i Svendborg eller maaske begge Steder kom til at bruge det Ord om dansk Udenrigspolitik. Den højtærede Udenrigsminister har i sin Gesandtskabsgering i Petrograd udfoldet en saadan Uforfærdethed, at der har samlet sig — ganske naturligt — en stor Sympati om hans Person, hvad jeg saa meget hellere vil fremhæve, som min Kritik af enkelte Sider af hans Standpunkt derigennem forhaabentlig bliver betaget al personlig Brod. Just derfor, fordi der har samlet sig saa stor Sympati om hans Person som Afløser af Erik Scavenius, var det som et kedeligt Varselssignal, at man hørte Ordet nøgtern. Ordet nøgtern er jo, naar det hidtil er blevet brugt af dansk Diplomati — ganske betegnende — en Oversættelse af et tysk Ord nuchtern, og det betyder paa Dansk ædruelig. Ganske vist skal dansk Udenrigspolitik være ædruelig, men nøgtern paa Dansk betyder noget helt andet. Man taler om nøgternt Kalvekød — som jeg tidligere har gjort opmærksom paa —, det smager ikke videre godt, og man taler om, at man er nøgtern, naar man om Morgenens ikke har faaet sin Kaffe og sine varme Boller, begge to Tilstande, som ikke er anbefalelsesværdige for et Diplomati, der er i Virksomhed. Men lad os nu erstatte dette Ord, som falder de Herrens naturligt paa Tungen, fordi det er Tysk, med det danske Ord ædruelig. Hvis ædruelig betyder det Livssyn, som beherskede dansk

Diplomati fra Begyndelsen af dette Aarhundrede op til Krigen, nemlig den saakaldte ædruelige Bedømmelse af Kendsgerningerne, maa man bede vor Herre fri og bevare os for den; thi naar den fik det Udslag, at Grev Moltke endogsaa syntes at nære den Anskuelse, at man skulde opdrage danske Drengene saaledes, at de ikke delte et Fremtidshaab om, at Sønderjyderne kunde blive Danske igen, er vi inde paa det, som Verdenskrigen har gjort Ende paa. Det rigtige er vel, som en stor Finansmand nylig har sagt, at man bør tro paa Mirakler. Det var en forkert Opfattelse, som en Mand som Grev Moltke bibragte den danske Regering, idet han stirrede andagtsfuldt paa Jernkolossens Hoved, men ikke havde Blik for Lærfødderne. Og naar man siger dertil — jeg nævner kun disse Ting i Forbindelse med dette Lovforslag for at antyde, hvor vigtigt det er at faa brudt med dette System —, naar man siger: Hvordan i al Verden skulde Moltke kunne have haft mindste Idé om, at denne Kolos stod paa Lærfødder? saa vil jeg dog nævne, at da Napoleon III stod paa sin Magts Højdepunkt, da man ogsaa den Gang herhjemme paa Basis af de diplomatiske Indberetninger bedømte ham fuldstændig forkert — det danske Diplomati har altid haft en speciel Evne dertil —, og da man om samme Napoleon sagde: Hvad mon Louis vel nu hvisker om? — det var det, hvoraf man mente, at hele Verdensudviklingen ahang —, saa var der en vis Bismarck, som ogsaa var Diplomat, der bedømte Napoleon III nøjagtig rigtigt, som han skulde bedømmes. Derfor kunde han raade sin Konge, Wilhelm, da Napoleon truede med Intervention, og sige til ham: Vi bryder os aldeles ikke om ham, han er kun en klingende Bjælde og lydende Malm; han truer kun, men han slaar ikke. Tænk, om vi havde haft en Mand, der kunde have bedømt Kejser Wilhelm paa lignende Maade! Og det er altsaa ikke umuligt at gøre det. Jeg tror, det ligger i, at selve Systemet har været forkert. Endnu i Dag kan man indenfor det danske udenrigsministerielle Apparat finde helt ned til de ganske unge Mennesker den gammeldags Type. Jeg fik et Brev fra en af Pladserne ude i den store Verden, hvor det nu gælder om at finde de rette Mænd, fordi det er de Lande, som er i Opkomst, og som vi samhandler med, og hvor vi skal hente vore Rigdomme. Vedkommende skriver, at det er et nydeligt unge Menneske; han har altid sine Bukser i de rigtige Folder og Haarene nøjagtigt paa hver sin Side af Skilningen, som det skal være, og han har et mageløst Talent til at konversere Damerne